

LIETUVOS ISTORIJOS INSTITUTAS

LIETUVOS
ISTORIJOS
METRAŠTIS

2008 metai

1

LI
LEIDYKLA

Vilnius 2009

LITHUANIAN INSTITUTE OF HISTORY

THE YEAR-BOOK
OF LITHUANIAN
HISTORY

2008

1

Vilnius 2009

LITAUISCHES INSTITUT FÜR GESCHICHTE

JAHRBUCH
FÜR LITAUISCHE
GESCHICHTE

2008

1

Vilnius 2009

UDK 947.45
Li 237

Redakcinė kolegija:

Egidijus ALEKSANDRAVIČIUS
Vytauto Didžiojo universitetas

Alfonsas EIDINTAS
Vilniaus universitetas

Jan JURKIEWICZ
Adomo Mickevičiaus universitetas Poznanėje

Zigmantas KIAUPA (pirmininkas)
Lietuvos istorijos institutas

Česlovas LAURINAVIČIUS
Lietuvos istorijos institutas

Ingė LUKŠAITĖ
Lietuvos istorijos institutas

Bronius MAKASKAS
Lenkijos MA istorijos institutas

Jolita MULEVIČIŪTĖ
Kultūros, filosofijos ir meno institutas

Rimvydas PETRAUSKAS
Vilniaus universitetas

Edmundas RIMŠA
Lietuvos istorijos institutas

Jolita SARCEVIČIENĖ (sekretorė)
Lietuvos istorijos institutas

Vladas SIRUTAVIČIUS
Lietuvos istorijos institutas

Saulius SUŽIEDĖLIS
Milersvilio universitetas

Joachim TAUBER
Nordost-Institut Liuneburge

Šio žurnalo straipsnių pavadinimai ir santraukos cituojami duomenų bazėse:
Articles appearing in this journal are abstracted and indexed in:
HISTORICAL ABSTRACTS. AMERICA: HISTORY AND LIFE.
EBSCO Publishing

ISSN 0202-3342

© Lietuvos istorijos institutas, 2009
© Straipsnių autoriai, 2009

PUBLIKACIJA

HENADZ SAHANOV IČ

VILNIAUS SEIMELIO INSTRUKCIJA PASIUNTINIAMS Į 1619 METŲ ABIEJŲ TAUTŲ RESPUBLIKOS SEIMĄ

Ikiseiminių seimelių instrukcijos yra gausūs ir vertingi istorijos šaltiniai, atskleidžiantys svarbiausias tuometinę valstybę ir jos visuomenę jaudinusias problemas. Ypač vertinga Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorijos tyrinėtoji medžiaga yra Vilniaus seimelio, užimančio ypatingą vietą valstybės bajorų susirinkimų hierarchijoje, nutarimai. Iš penkių Vilniaus vaivadijos seimelių (Vilniaus, Ašmenos, Lydos, Ukmergės ir Breslaujos) pirmasis buvo ne tik reikšmingiausias LDK, bet ir hierarchiškai trečias partikuliarinis bajorų susirinkimas visoje Abiejų Tautų Respublikoje (po Prošuvo ir Srodos)¹.

Vazų epochos Vilniaus seimelio instrukcijas specialiai tyrinėjo Janas Seredyka ir Henrykas Wisneris². Be jų, Vilniaus pavieto nutarimais domėjosi veikalų apie Žygimanto III Vazos epochos seimus³ ir specialių studijų apie LDK politinę kultūrą ir parlamentarizmą autoriai⁴. Nors apie seimelius istoriografijoje rašyta gana daug, iki šiol

¹ J. Seredyka, Instrukcje powiatu wileńskiego na sejmj panowania Zygmunta III Wazy, *Sobótka*, 1993, nr 2–3, s. 189.

² H. Wisner, Efektywność przedsejmowego sejmiku wileńskiego w pierwszej połowie XVII w., *Czasz Nowożytna*, 2000, t. XII (XIII), s. 57–81, papildytas šio straipsnio variantas buvo paskelbtas: *Rzeczpospolita Wazów. Czasz Zygmunta III i Władysława IV*, Warszawa, 2002, s. 137–159.

³ J. Byliński, *Sejm z roku 1611*, Wrocław, 1970; J. Byliński, *Dwa sejmy z roku 1613*, Wrocław, 1984; J. Kwak, *Sejm warszawski 1626 r.*, Opole, 1985; J. Rzońca, *Ostatni sejm przed Cecorą (w 1619 r.)*, *Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej*, z. 20, Wrocław, 1983; J. Rzońca, *Sejmy z lat 1597 i 1598, cz. 1: Bezowocowy sejm z 1597 r.*, Warszawa, 1989.

⁴ E. Opaliński, *Kultura polityczna szlachty polskiej w latach 1587–1652*, Warszawa, 1995; A. Zakrzewski, *Sejmiki Wielkiego Księstwa Litewskiego XVI–XVIII wieku. Ustrój i funkcjonowanie: sejmik trocki*, Warszawa, 2000; A. Rachuba, *Wielkie Księstwo Litewskie w systemie parlamentarnym Rzeczypospolitej w latach 1569–1763*, Warszawa, 2002.

neišleista dauguma jų nutarimų. Dar nebuvo skelbta ir čia pateikiama 1618 m. pabai-
gos Vilniaus instrukcija, nors J. Seredyka yra ją iš dalies aptaręs⁵. Ji pateikta paprastojo
seimo, posėdžiavusio Varšuvoje 1619 m. sausio 22 – kovo 5 dienomis, delegatams.

Pateikiamas dokumentas yra vertingas su svarbiausiais tuometinės Respublikos vi-
daus ir užsienio politikos klausimais susijęs istorijos šaltinis, kartu atspindintis centrinės
LDK apskrities piliečių nuotaikas. Ši instrukcija buvo išleista paliaubų su Maskva
metu, o Europoje tada prasidėjo Trisdešimties metų karas. Nuo kitų mums žinomų LDK
instrukcijų instrukcija 1619 metų seimui skiriasi dydžiu (ją sudaro 24 pagrindinės da-
lies punktai ir 10 *petita* – asmeninių prašymų – punktų). Taip pat įdomus ir jos turinys.
Primename, kad dėl varginančio nuo 1609 m. trukusio karo su Maskvos valstybe ir dar
anksčiau pradėtos kovos su Švedija Livonijoje LDK atsidūrė itin sunkioje padėtyje. Dėl
jos kavalerijos būrių žygio į Maskvą, daugybės kariuomenės konfederacijų, susikūrusių dėl
neišspręstų samdomos kariuomenės finansavimo problemų, plėšikavimų ir grobimų,
kuriuos vykdė Dnepro žemupio kazokai, o nuo 1613 m. ypač dėl Maskvos kariuomenės
puolimų kraštas buvo taip nuniokotas, kad ramybės savo namuose netekę bajorai parei-
kalavo kuo greičiau baigti karą. Bet tam reikėjo stiprios kariuomenės, taigi ir atitinka-
mų mokesčių, kuriems nuskurdę bajorai nebuvo linkę pritarti. Iki paliaubų Deuline dar
daug metų truko nesėkmingos derybos ir bandymai priversti Maskvą skelbti taiką. Tik
kai 1618 m. paprastasis seimas, kurį dėl menko rezultatyvumo Władysławas Czapliń-
kis pavadino „ypač pasigailėtinu“⁶, deklaravo mažus mokesčius, pats karalius pareiškė,
kad būtina tuoj pat sudaryti taiką su Maskva⁷. Karo veiksmus Maskvos ir Švedijos
frontuose reikėjo užbaigti dar ir todėl, kad iškilo karo su Turkija grėsmė. Pateikiamoje
instrukcijoje Vilniaus bajorai pirmiausia aptaria klausimą, kaip išvengti šio karo. Įdomu
tai, kad siekiant apginti pietines valstybės sienas nuo staigių totorių puolimų jie siūlo
arba rengti karinius žygius į Krymą, arba toliau mokėti atmenas.

Pateikiamoje instrukcijoje keliamos ne tik bendros valstybinės problemos, bet
daugelis jos punktų skirti būtent sostinės reikalams, pvz., bajorų santykiams su Vil-
niaus miestiečiais.

Norint kuo tiksliau perteikti originalą ir autentišką kalbą, nebuvo laikomasi kai
kurių rašybos modernizavimo principų. Buvo paliktos gretutinės formos ir nesuvienio-
dinta rašyba. Suvienodintos tik santrumpos, pvz., PP – *panowie* (ponai), JKM PNM –
Jego Królewska Miłość Pan Nasz Miłościwy (Jo Karališkoji Malonybė Mūsų Malo-
ningasis Viešpats), Rpta – *Rzeczpospolita* (Respublika) ir t. t., bet palikta santrumpa
W^oX^{wa}Lit^o, reiškianti Lietuvos Didžiąją Kunigaikštystę. Kai kuriose vietose, kad būtų
aiškiau, įvesti papildomi skyrybos ženklai.

⁵ J. Seredyka, *Instrukcje powiatu wileńskiego...*, s. 189–197.

⁶ W. Czapliński, *Władysław IV i jego czasy*, Warszawa, 1976, s. 46.

⁷ J. Seredyka, *Sejm z 1618 roku*, Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Powstańców Śląskich w Opolu,
ser. B, Studia i monografie, nr. 136, Opole, 1988, s. 195.

1618 metų Vilniaus seimelio instrukcija

Vilnius, 1618 12 11. 1618 metų Vilniaus seimelio instrukcija pasiuntiniams i 1619 m. Abiejų Tautų Respublikos seimą

Vyriausiasis senųjų aktų archyvas Varšuvoje, Radvilų archyvas, II skyrius, nr. 693, kopija.

Instructia

od nas Panow Rad, Urzędnikow Ziemskich, dwornych y Grodzkich, y Rycerstwa szlachty obywatelow powiatu Wilenskiego, kturzysmy się na Seymik przed Seymem przypadaiący od Kr(ola) Je(go) M(ilo)ści na dzień jedenasty msca Decembra w teraznieyszym Tysiąc Szescset osmnastym Roku, tu do Wilna zgromadzili. Dana JchMsci PP. Posłom naszym JM Panu Janowi Alfonsowi Lackiemu Podkomorzemu Wilenskiemu, a JM Panu Mikołaiowi Brolnickiemu Skarbnemu Je°KrõMsci W(ielkiego) X(ięs) twa Lit(ewskiego).

Naprzod

1. Podziękowac JKM PNM za oycowskie JKM około Panstw tych, na kturych Pan Bog JKM posadzić raczył, y kturym szczęśliwie panowac raczy, obmyslowanie.

2. Przekładać raczy JKM PNM wielkie niebezpieczeństwo od Turka y tatarzyna, ktury z wielkimi woyski do Panstw Coronnych nastąpiwszy, na woyska JKM natarli, kturym iz zamysły ich nie nadały się, w panstwach iednak Coronnych wielką szkodę woyska Tatarskie poczynili, czego iako serdecznie żałuiemy, Tak Panom Posłom naszym zlecamy, aby około tak wielkiego na Coronę następującego niebezpieczeństwa pospołu z ich Msciami Pany Posły Coronnemi y W°X^{tw}Lit° radzili, i wczas temu zabiegali, zeby Rpta od takowego niebezpieczeństwa wolna być mogła. Turczynowi iz daie przyczynę kozak Nizowy j iego swawola, tedy by co gruntowne postanowić, zeby kiedyż kolwiek ta swawola Kozacka poskromniona była, Tatarow za te krzywdy j szkody nieoszacowane, jesli w ich || [2] koczowiszczach szukac, albo wię upominkami zwyczajnemi ich hamować, poruczamy to P. Posłom do zgody wszytkich Stanow seymowych.

3. Moskiewska woyna iz tak wdlugą z wielkim obciążeniem nas wszytkich poszła, gdzie y do tego czasu krolowicz JM z woyski byc raczy, a narod hardy, ani na przysięgę swoię niepamiętając, do żadnych traktatow przystępowac nie chce. Jednak aby stateczne poparcie tey sprawy było, zeby y woysko przy Krolewicu Je°Msci będąc, nadzieie o zapłacie żoldu swego nie traciło, poruczamy Panom Posłom naszym aby pospołu s pany Posłami Coronnemi y W°X^{tw}Lit° o ratunku y zapłacie żoldu zasłużonego Rycerstwa namawiali, s tą iednak conditią, zeby Panowie posłowie nasi naprzod niewymykali, ale słuchali zgody IchMsci Panow Posłow Coronnych y W°X^{tw}Lit°

upomniawszy sie u P. Posłow Coronnych, iz się oni z nami w dawaniu poborow niezgadzaia, czego aby sie z nami porownali, upominalismy się na przeszłych Seymach, y teraz Panowie Posłowie upomniec się maia, ukazawszy to JM, ze chociasmy są gnędzieni od żołnierow, y od swowolnych Kozakow złupieni, przecię iednak nie iednym, ale iako mozemy trzema, dwiema poborami ratowalismy potrzeby Rptej, a IchMsci odbiegali nas mimo związek Unii y ostrą przysięgę przotkow swoich.

4. A iz w takowym utrapieniu naszym od Kozakow swowolnych, kturzy wię są z woyska Zaporowskiego y na posłudze krolewica JM nie byli, za urąganie mimo tych kozakow, kturzy na posługę Krolewica JM poszli, niebylismy w domach naszych bezpieczni, y owszem wielkie krzywdy w roznych powieciech przez nich poczynione są. Przeto poruczamy Panom Posłom, zeby pilno około tego na Seymie radzili y co pewnego || [3] nam przyniesli, zebyśmy od takowey woli wolnemi byli, bo dawaiać tak częste Pobory, od Zolnierza krzywdą wiekszą cierpiąc naiazdow tych swowolnych ludzi, niemozemy znosic kozakow Zaporoskich zaciąg do Moskwy, aby nas niedolegał y zeby nazad przez Wielkie X^{two}Lit^o nie szli.

5. W Inflanciech iz snac inducie stanęły, jednak przecię Zolnierzowi tamesznemu zapłatę pospołu Stany Coronnymi obmyslic, gdyz maiać JM Panowie Coronni z nami alternate od czasu dawnego nieprzykładaia się na presidia zamkow Inflanckich ani pieniędzmi, prochami, kulami, ani sukmem, przeto domawiac się tego, zeby z skarbu Coronnego simul et semel ratunek był. W kturey prowincy Inflanckiey iz Panowie Starostowie nie residuia, zamki w ruinę się obracaia, ordynatii y Praw niemasz, będą się Panowie posłowie domawiac, zeby te rzeczy do porządku swego przywiesc. Więc nie zamilczec o intracie, czemu według prawa do Skarbow Coronnego y W^oX^{two}Lit^o niedochodzi.

6. A iz wielkie się zamieszanie z niebezpieczenstwa y szkodę Rptej w Inphlanciech od Wolmiera Ferensberka⁸ stało, domawiac się PP będą, aby takowy występек według prawa pokarany był.

7. Maiać tez wielkie krzywdy w wybieraniu stacy pienięznych y inszych rozmaitych od Panow Zolnierzow y podwod, o co zawzdy skarzemy się y boleimy na to, przecie zadnego pohamowania nie masz, a iakoby umyslnie na to pobory daiemy, zeby nas || [4] y Poddanych naszych łupili, przeto juz na tym Seymie Prawo obostrzyc, zebyśmy od tey niewoli wolnemi byli.

8. Na zamkach ukrainnych zeby się skarbowi ufolgowało, aby według dawnego prawa Panowie Starostowie residowali, pod winą w prawie opisaną kturą obostrzyć.

9. Wielką krzywdę y szkodę wszytka Rzecz Pospolita cierpi, iz moneta dobra w panstwach tych przez rozne fortele ludzi swowolnych iest wygaszona, nadto mimo

⁸ Wolmier Ferensberk – Vedenovai vada, Jono Karolio Chodkevičiaus pusbrolis, nuteistas už tai, kad neva padėjo Švedijai užvaldyti dalį Livonijos ir Kuršo.

Zwierchnosc y Prawa, czyrwone złote⁹, talary y orty¹⁰ w cenę wysokę weszły, Minica zaszkodliwa nastąpiła, tak ziesmy ieno przy miedzi zostali, w czym wszytkie y Rzeczy Pospolitey szkody będąc. Poruczamy Panom posłom, aby nie tylko namowione, ale tez y obostrzone prawo około minice staneło, bo y w tych szelągach kturę sie ta mincuc, znaczne krzywdę y szkodę odnosimy, y zeby od tego czasu szelągów nie robiono.

10. Cierpi Stan szlachecki od mieszczan wilenskich y inszych miast JKM wielkę krzywdę. Naprzod iz podczasem odprawowania Trybunału tumulty wielkie dzieją się, więc kiedy mieszczanin przeciwku prawu co występi excipuię się libertatiami swoimi y praetenduię sobie, ze iego libertatia większa nad Prawa nasze Szlacheckie. Poprzec tego Panowie Posłowie mają, aby kto kolwiek z mieszczan thumułt iaki albo exces popełnił, nie excipuiąc się żadną libertatią powinien był stawać przed tym Sądem Grodzkim Ziemskim, ktury na ten czas sądzony będzie, z wolną do Sądu Trybunalskiego koła wielkiego apelatię, a osoblewie pod czas Sądow Trybunalnych, gdy od || [5] mieszczanina exces popełniony będzie, Sądowi Głównemu sądzic y do executiey przywozdzic aby należało.

11. Mamy też wielkę krzywdę od Panow mieszczan tutecznych wilenskich, ze zbiegow poddanych naszych, męskiey y białey płci, kiedy do miast wnidą, wydawać nie chcą. Przeto Panowie Posłowie nasi mają oto się starać, aby zgodą Seymową Prawo staneło, iz gdy zbiega swego kto kolwiek w miescie potrafi, a o wrocenie starac sie będzie, y jesliby przez Urząd nie był wrocony, aby wolne prawo w Trybunale miał.

12. Most na rzece Wilii iz iest zepsowany, s kturęgo według fundaty prowent na szpital Katolicki Świętey Troyce należy, Panowie Posłowie nasi mają się starac, zeby mieszczanie wilenscy, kturzy są na to deputowani, o zbudowanie tego mostu jakoby zarazem na wiosnę robota mostowa zacząć się mogła y continuouana była, zeby conaypręcey zbudowany był pod winą pięci set Grzywien, o co kazdemu wolne Prawo w Trybunale.

13. Od Tatarow kturzy w tutecznym Panstwie mieszkają, mając wielkie krzywdy, bo to Poganstwo za równami z nami j stanem szlacheckim wolności zażywać nie mogą, a oni pretenduią sobie nie tylko libertatie, ale tez równać sie z nami we wszytkim chcą, a co większa kiedy się im trafi na posługę JKM y Rptey jachac, statiami gwałty obciążają nas y Poddanych naszych. Przeto PP. Posłowie nasi pilno się starać, zeby tę swowolą ich zahamować, a raczey miasto tego, co sam z osiadłości na wojnę iachał, aby miasto tego na kazdy || [6] rok dał po dziesięciu kop litewskich s konia do Skarba, a iz by w tym niebyły iakie fortele, revizorowie od KJM y od Stanow Seymowych aby deputowani z kazdego powiatu byli, zeby majątnosci ich zordinowano y na tey powinności posadzono. A o majątnosciach u szlachty pokupionej Constitutią Roku

⁹Dukatai

¹⁰Ortas – moneta, iš pradžių lygi ¼ talerio, nuo 1608 m. kaldinta Respublikoje, Gdanske.

1616. we wszystkim reasumować y do executii przywodzic. Żydowie tez aby Chrześcian męskiej y białey płci na posługi swoje nie chowali pod winą sta grzywien, o co forum w ich prawie należnym zamkowem aby było.

14. Iz sie wielkie angarie Stanowi naszemu szlacheckiemu od Panow Pruszakow dzieią, ze cło niezmiernie wybieraią, portu iednak y do tego czasu według Commisii y postanowienia z niemi niewygotowawszy. Przeto PP. Posłowie nasi starać się o to pilno będą, aby stego Seymu Commisarze na to byli naznaczeni, iakoby y myto słuszne umiarkowane było, y przeprawa tego Portu iako nayprędzey warownie skonczona.

15. Wielka krzywda wszytkiego W^oX^{lwa}Lit^o iz nie jakimisi decretem wniebytnosci Commisarzow z narodu naszego odgraniczec chcą niemają dobr, dzierżaw, gruntow possessii od powiatu Brzeskiego do Corony. Przeto Panowie Posłowie uiąc się zato maią, jakoby ten Decret zniesiony był y na doskonale rozgraniczenie tego powiatu s Podlaszem y z Ziemią Lubelską Seymową powagą aby PP. Commisarzow s tego Seymu naznaczone. Toż y o Commissii Mozyrskiej s powiatem Kiiowskim rozumiec sie ma. A Commissii Powiatu Grodzińskiego s Podlaszem opuszczac też Panowie Posłowie nie maią.

16. Wielką potrzebę bacząc, aby dla dobrego porządku y bezpieczeństwa || [7] piechota zamkowa wilenska y z rotmistrzem swoim pod posłuszenstwem JM Pana wojewody wilenskigo y urzędnikow iego grodzkich była.

17. Naymitowie kturzy na doroczną służbę się naymują, tak że lozni, aby od poborow nieulegali, naco succollectorowie mieyscy przed poborcą przysięgać maią.

18. Ordinatia wojewodztwa Smolenskigo według Constitutiey Roku 1613 aby we wszystkim do effectu przywiedziona była Panowie Posłowie starać się maią. A prawo miastu tamecznemu dane, iż z uymą władzy zamku tamecznego aby JKM uwazyć to raczył, aby za roznością jurisditii niezgoda iaka a zatym szkoda Rzeczy Pospolitey nie była, co KJM Panu naszemu Mlciwemu do wysokiego rozsądku podawszy puscic nadeci się JKM.

19. Jest Constitutia Roku 1613 o słuchanie liczby mieszczan wilenskich s prowentow mieyskich, maią się Panowie Posłowie starać, aby reasumowana była.

20. Gumna szlacheckie aby pod czopowe nie podlegały.

21. Woznowie aby nie byli, co czytać y pisać nie umieią, ale kto woznym ma być, niechay czytać y pisać umie. Z osobna aby Generałowie zadworni w sprawy ziemskie nie wdawali się, tak że o zapłacie woznym aby Constitutia przeszła reasumowana była.

22. Zamek Ryski iż bez wiadomosci KJM z niemającym Rzeczy Pospolitey niebezpieczeństwem iest zepsowany, Panowie || [8] Posłowie naszy starać się oto maią, aby naprawiony y w przystoynym opatrzeniu zatrzymany był.

23. A iż s przeszłego Seymu w reces niekture sprawy wpadły, przeto Panowie Posłowie nasi za zgodą wszytkich Stanow Seymowych co by się w tym recesie z

dobrym Rzeczy Pospolitey być pokazało, a osobliwie de Compositione Inter Status rzetelnie namawiac y popierac maia.

24. Na ziazd Słonimski Panowie Posłowie iesli nie obadwa, tedy jeden ma się stawić y tam pospołu z drugimi w tych wszytkich Artykułach od nas podanych s pany rady y Posłami tam zgromadzonemi zgadzać się maia. A co większa o zapłacie woysku Moskiewskiemu, Smolenskiemu y Inflantskiemu do zgody Seymowej s pany Posłami Coronnemi y W^oX^{tw}aLit^o Panow Posłow naszych odsyłamy. A strzeż Boże jesli Panowie Coronni Czego o Ich Msciach nierozumiemy o swoim y naszym nibezpieczenstwie mniej dbać chcieli, tedy Panowie Posłowie nasi z Pany posły W^oX^{tw}aLit^o zgodziwszy się, s pewną obroną do nas wracać się maia.

W czym wszytkim Wiara, Cnota, Sumnieniem Ich Msci obowiązawszy daiemy Ich Mści moc niezamierzoną.

Petita

1. Prosbę Xcia Je^oMsci Frydrycha Kurlanskiego do nas donoszoną na zgodę wszech Stanow odsyłamy.

2. Za Jasnie Wielmożnym JM Panem wojewodą wilenskim kturego w oyczyźnie znaczne y wiadome są zasługi przez kilka Seymow przez Pany || [9] Posły z roznych powietow o wolność Kretynگی y o wieczność Laudan Moyży¹¹ w Inflanciech JKM instantie były, czego do tego czasu JM Pan Woiewoda choć była zgoda u Izby Poselskiej y obietnica JKM y Senatu, otrzymac niemogł. Zlecamy to JchMsci Panom Posłom naszym, aby się gorąca do tego dołożyli, iakoby za zgodą wrzech Stanow na tym Seymie w recompensie zasług JM ta wolność kretyngowska stanęła, tak ze y Laudan Moyżą aby wiecznością iako rzecz słuczną JM Pan woiewoda otrzymac mogł. A przytym y wydatki, ktury JM iako Hetman na potrzebe Rptey tą woyną Moskiewską de suo wydał, o ktury przeszłego Seymu instantią czynił, aby eloberando fidem publicam s tego Seymu zapłata tych wydatkow JM realiter ukazana była.

3. JM Pan woiewoda Smolenski iż tą woyną Moskiewską do wielkiej szkody, popalenia y spustoszenia od woysk JKM y od nieprzyiaciela maiętnosci oyczystey Dąbrowna przyszedł, acz częste ze wszytkich powiatow y woiewodztw prosby były za Je^oMscią, za kturymi żadna nagroda od Rzeczy pospolitey dotąd niestanała, pilno y gorąca Panowie Posłowie nasi starać się y domawiac maia, aby za tak znaczną JM oyczyzny własney deuastatia skutkiem samym od Rzeczy Pospolitey na tem Seymie nagroda obmyslona y uczyniona była.

4. Xiąże JM Pan podczaszy W^oX^{tw}aLit^o za instantią powiatow odniosł był zgodę y obietnicę libertatii miastu Słucku dla spustoszenia przez incursie Kozackie stałe, tey

¹¹ Latv. Laudona (vok. *Laudohn*) – miestelis Livonijoje, prie Aiviekstės upēs. Nuo XIII a. Laudonėje buvo Rygos arkivyskupo rūmai, kuriuos 1577 m. nugriovė caro Ivano IV kariuomenė.

zgody y obietnice || [10] Panowie Posłowie nasi poprzeć mają, aby na tym Seymie libertatia temu miastu Słucku XJM realiter stanęła.

5. Za JM Panem starostą Parnawskim, oyczyźnie y KJM dobrze zasłużonemu, mają uczynić gorącą instantią Panowie Posłowie nasi, aby JKM na zasługi Jego weyrzawszy łaskę swą Panską w nagrodzie skuteczney onemu pokazać raczeł.

6. Jey Msc Pani Pielgrzymowska pisarzowa W^oX^{tw}aLit^o zanosila prosbę do nas, iż nieboszczyk małżonek iey pracowicie wiele poselstw do Panow zagranicznych czynił y revizję inflantską odprawował, za co nagrody zadney nie odniósł, iż y teraz tey revizy przy Jey Msci Xięgi zostały. Prosi Jey Msc, aby za pracę małżonka swego zmarłego nagrodą ukontentowana była. A te Xięgi iako Rptey potrzebne aby od Jey Msci do Skarbu odyskane były.

7. Za Panem sędzią Ziemskim wilenskim o wydatek pięciu set Złotych, kiedy iezdził posłem na Coronatią KJM, czego sie zawzdy upominał .

8. Za JMscią Panem Radzymińskim, stolnikiem Zmudzkiem, o zamordowanie synow iego, aby sprawiedliwość skuteczną odniósł, Panowie Posłowie nasi instantią uczynić mają.

9. Za Jch Msciami Pany Haraburdami, aby Praw[o] ich na || [11] Swisłocz indubium uocowane nie było, starać się Panowie Posłowie nasi mają.

10. Miasto Ryskie affectuie sprawiedliwosci s pana Wolmierza Ferensberka w krzywdach swoich, kturę oni publiczne być kładą y onych dowodzić chcą, mają się przyczynić Panowie Posłowie za nimi, aby się ich affectii iako w publicznym Urzędzie dosię stało, tak że y za szkody aby nagrodę odniósł.